

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

Sámuel Andor.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetés pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér.

Jegyzés.

Az érettségi vizsgáról azt tartjuk, hogy ez a különös vizsgálat nem annyira a tanulóknak, mint inkább a tanároknak próbatétele. A növendék, mire az érettségig eljutott, immár le kellett, hogy vizsgáljon mir dabból, ami a középiskola tanítási anyaga. A tanárai bizonyítványt adtak neki róla, hogy a teendőit sikeresen elvégezte és ez a bizonyítvány annál autentikusabb, mert a professzor adta, akinek esztendőnk során alkalma volt meggyőződni, hogy aki kapta, csakugyan megérdemelte. Az érettségi vizsgálat tehát egyszerű felülbírlása, nem a növendék képességeinek, hanem a tanár ítékezésének. Felülbírlása egy két perces kihallgatás alapján, amelynek a lefolyásába egyaránt belejátszik az elnök hangulata és szepegő, ijedt és elcsigázott diák ideges és izgatott lelki állapota. Ha szeren-

cséje, vagy erős idegzete van, álcuszik, ha reszkető ajakán elfut a szó és elbukik — rácsátol professzorára, aki képesnek nyilvánította arra, amire ime most képtelennek nyilvánítja.

*

A szemléltető oktatás helyes dolog, de van hatása a szemléltetésnek is. Alkalmasint abban az időben, mikor a verista irányzat virágjában volt, termelt meg tanügyi agyakban az a hatalmas idea, hogy a leányiskola növendékeit ki kell vinni a vágóhidra. Természetesen azért, hogy hadd lássák a leánykák, hogy terem — a hus. Egy leányiskola növendékeinek történet mostanában, hogy kivonultatták őket a vágóhidra, hogy okulva szemléljenek. És szemléltet — szemléltet, addig szemléltet, míg beleborzongott a véres látványba minden idegük és sorra ájuldoztak. Ami nem is nagyon érthetetlen, mert a kis iskolásleányok idegrendszere nincs a mészá-

rosságra berendezve. Vannak dolgok, amiket megtanul az emberi szemléltetés — és elhisz — elájulás nélkül is.

A szövetkezetek ellenségei.

A világ teremtése óta nem volt üdvös mozgalom, amelyiknek nyomban ne támadt volna ellensége. Így van ez a szövetkezeti mozgalommal is, dacára annak, hogy a szövetkezetek létjogosultságát, szükségességét nem akad jőzanul gondolkozó ember, aki kétségbe vonja. A szövetkezeti mozgalmat az önzés ellen indított hadjáratnak nevezhetjük. Azokat tehát, akik a szövetkezetekkel szemben állnak, bátran nevezhetjük az önzés katonáinak s éppen azért minden szövetkezet elleni mozgalom, vagy támadás már csirájában erkölcstelen, jugosulatlan és ellen-szenves.

TÁRCA.

Levél egy barátomhoz.

... Ugy hívják vissza a virágok
Az illatos rét, dalos kis madár,
Panaszos zúgás támad a ligetben,
A sok árnyas fa rád hiába vár ...

Hová, a munka terhét félretéve,
Répeső szívvel, vígan sietél,
A szép természet gyöngéd, hű ölébe
Hiába hív a síró esti szél! ...

... Hülsen levél. A szived másoké lett...
Rabul ejtenek ragyogó szemek ...
S a rét s liget sokára elfeledve,
Virágodat nőszívben keresd!

Vigyázz! Vigyázz! Hogy nemes lángo-
[lásod

Ne bitorolja csapodár kebel,
A tiszta tűz a tiszta boldogságot
Egygyé forrott szivekben keltse fel.

Nehogy ha egykor visszatévedsz,
Könnyezve, sirva lásson rét s liget,
S csaldótt szived égő fájdalmára
Ne hulljanak, csak sárgult levelek ...

K. Endre.

A szakácsnő férjhez megy.

Irtó: CSEHOV ANTAL.

Girsa, egy kis, hétéves lurkó, a konyha ajtaja mellett állott, hallgatózott és a kulcslyukon nézett befelé. A konyhában, az ő nézete szerint, valami rendkívüli, idáig hallatlan dolog történt. A konyhaasztal mellett,

amelyen rendszerint húst vágnak és foghagymát aprítanak, egy magas, hatalmas természetű férfi ül bérkocsis ruhában, vörös szakállal és az orrán egy hatalmas veritékcseppel. Jabb kezének öt ujja közt egy tálkát tartott és teát ivott, miközben oly élesen ropogtatta a cukrot, hogy a Grisa hátán a hideg futott végig. Szemben vele a piszkos tabouretten az öreg dada, Sztepanovna. Akszenya ült és szintén teát ivott. A dada arca komoly volt és ugyanakkor bizonyos diadaltól sugárzott. A konyha Alphája és Omegája — Pelagia szakácsnő ott sürgött a kemence körül s minél messzebb igyekezett eldugni az arcát. Az ő arczán meg egész kivilágítást látott Grisa. Égett és minden színbe átment, kezdve a sötét piroson és végezve a halotthalványon. Pelagia szüntelenül kapkodott reszkető kezeivel a

Jacobi antinicotin szivarkahüvely elsőrangú gyártmányok.
Jacobi extra szivarkapapír

Kapható Szarvason: Sámuel Andor könyv- és papírkereskedésében (Beliczey-ut 9. szám), valamint minden nagyobb dohánytözsdeben.

Kár is volna szót vesztegetni a szövetkezet ellenes támadásokra, ha az újabb időben közönséges kortes esz-közzé nem fajultak volna el. A Sándor Pál vezérlete alatt működő országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, amelynek volnának szebb és nemesebb feladatai is, újabban jóformán egész tevékenységét szövetkezet ellenes támadásokban meríti ki. Képviselőjelöltek vesz pártfogásába, akiknek természetesen megválasztásuk esetén kötelességük lesz a törvényhozás mezején is harcolni a szövetkezetek ellen és ütni azokon, valahányszor csak lehet.

Ezt már nem lehet tétlenül sokáig nézni. A szövetkezeti eszme barátainak is sarkukra kell állniok és meg kell mutatniok azt, hogy a szövetkezetbe tömörült magyarság morális ereje oly nagy, hogy azzal hovatovább mindenkinek számolni kell. A Magyarsági Szövetkezetek Szövetsége látott hozzá legutóbb ahhoz, hogy a szövetkezet ellenes támadásokat kellő értékére leszállítsa s azokra az érdemleges választ mielőbb megadja. Az első lépés egy erélyes hangú tiltakozás volt, amelyet magáévá tesz valamennyi gazdatársadalmi szervezet és szövetkezet.

Nem maradtak azonban tétlenül az egyes szövetkezeti központok sem. Ma már valamennyi szövetkezetnél közkezen forog az agrár program, s valamennyi szövetkezet falán ki vannak függesztve a szövetkezetek kívánásait tartalmazó plakátok. És azoknak a választópolgároknak, akik szövetkezetekbe vannak tömörülve, lesz rá

gondjuk, hogy valamennyi képviselő-jelölt hitvallást tegyen az agrár program és a szövetkezeti program mellett.

A szövetkezetek nem politizálnak, semmi közük ahhoz, ki 67-es vagy 48-as, de attól nem tilthatja el senki őket, hogy a saját érdekeik védelmére minden megengedett eszközt felhasználjanak.

Az idén tehát a szövetkezeti emberek is beleszólnak a választásokba és ha meggondoljuk azt, hogy ma már Magyarországon több mint fél millió ember, túlnyomó részben választópolgár van a szövetkezetek falain belül tömörülve, biztosak lehetünk arról, hogy a választások alkalmával a szövetkezők serege döntő tényező lesz.

A szövetkezetek ellenségei ott tévednek, hogy nem tesznek különbséget az igazi szövetkezetek és a szövetkezeti elnevezést bitorkló de voltaképen uzsoráskodó intézmények között. Pedig a különbség igen nagy. Ez utóbbiaknak vannak bűnei, amelyeket ostorozni kell, de a támadók legyenek különbséget. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó falusi szövetkezetek, a Hangya fogyasztási szövetkezetek, egytől-egyig becsülni való gazdasági és kulturális munkát végeznek, irtják a pért és ár-uzsorát, nevelik a népet kereskedelmi ismeretekre, szabályozzák a fogyasztást, megteremtik az értékesítést oly helyeken, ahol azelőtt a falu népe teljesen védtelenül ki volt szolgáltatva az áru és pénzuzsorásoknak. Az ily

munkásságért föltétlen dicsőret illeti meg a szövetkezeteket, nem pedig támadás. Ha pedig hozzávesszük még, hogy a szövetkezetek irányzata mindenkör nemzeti és hazafias volt, és bizony nagyon sok vidéken az országnak csupán a szövetkezet védője a magyar állameszmének, beláthatja mindenki, hogy a szövetkezetek ért támadások a magyarság ügyének is rossz szolgálatot tesznek.

Reméljük azonban, hogy a jobb belátás urra lesz a szövetkezetek ellenségei fölött s közeljövő megmutatja, hogy a szövetkezetek normális erején nem fog győzedelmeskedni a fékevesztett önzés,

Postai cimbejelentő lapok használata fürdő és nyaraló helyeken, valamint turisták által látogatott helyeken.

A kereskedelemügyi m. kir. ministerium azon célból, hogy a fürdő gyógy és nyaraló helyeket felkeresők és a turisták minél kényelmesebb uton rendelkezessenek postai küldeményeik és távirataik kézbesítése, valamint levelezéseik, hírapjaik postautalványaik és távirataik utánküldése iránt 1907. évben „Cimbejelentő lapok“-at bocsított ki, melyek a közönség részéről történt kedvező fogadtatás következtében továbbra is forgalomban maradnak.

Ezen cimbejelentő lapokat a fürdő és nyaralóhelyeken, valamint a turisták által látogatott helyeken levő postahivatalok a postahivatalan bárkinek

kések, a villák, a fa, mosogatórongy után. Járt-kelt, dörögött, topogott, de a valóságban semmit sem csinált. Az asztalra, amely-nél teát ittak, egyszer sem nézett oda, a kérdésekre meg, amiket a dada intézett hozzá, szakgatottan, durván válaszolt, nem fordítva arra az arcát.

— Egyék, Szemenics Danilo, — kínál-gatta a dada a bérkocsist. — Mi az, hogy maga csak teát és teát? Megkóstolhatná a pálinkát.

És a dada odatolta a vendég elé a félliteres üveget és a poharat, miközben az arca utálatos kifejezést öltött.

— Nem élek vele . . . nem . . . mentegetőzött vele a bérkocsis. — Ne erőltessen, Sztepanovna Akszinya.

— Milyen különös maga. Bérkocsis és nem iszik. Nőtlen embernek lehetetlen nem inni. Kóstolja meg!

A bérkocsis bancsalul nézett a pálinkára, azután a dada gonosz arcára és az ő arca is nem kevésbé gonosz kifejezést:

nem, mondom, nem csipsz meg, te vén boszorkány!

— Nem iszom, ne erőltessen. A mi szolgálatunkban nem járja ez a kis lelkűség. Mesterember ihatik, mert ő egy helyben ül, a magunkféle ember meg folyton a közönség szeme előtt van. Nem úgy van? Bemegy az ember a korcsmába, elködörög a ló, ha leissza magát — még rosszabb: vagy elalszik a korcsmában vagy leesik a bakról. Ilyen a mi dolgunk.

— És mennyit keres maga, Szemenics Danilo, egy nap?

— Milyen a nap. Néha napján öt rubelre is felviszem, máskor meg egy kopejka nélkül megyek haza. A napok különfélék. Mostanában a mi dolgunk semmit sem ér. Bérkocsis, mint mag is tudja annyi van, hogy vizet lehetne vele elgátolni, a széna drága, az utas követelő, lármázik, hogy hajtsuk a lovat. És mégis hál' Istennek, nincs miért panaszkodni. Éhesek sem vagyunk, ruhánk is van és . . . mást is bol-

doggá tehetünk . . . (a bérkocsis egy oldalpillantást vetett Pelágiára) . . . ha kedve tartja.

Hogy mit beszéltek tovább, azt Grisa nem hallotta. Odajött az ajtóhoz a mama és elküldte a gyerekszobába tanulni.

Bemenne a gyerekszobába, Grisa maga elértette a „Családi kört“, de nem volt kedve olvasni. Az imént látott és hallott dolgok egy csomó kérdést támasztottak a fejében. „A szakácsnő férjhez megy“ . . . gondolta magában . . . Különös. Nem értem, miért megy férjhez? A mama férjhez ment a papához, az unokanévem Virocska — Andrejics Pávelhez. No de a papához és Andrejics Pávelhez már férjhez is lehet menni; nekik van aranylánczuk, szép ruhájuk, a cipőjük mindig ki van tisztítva; de férjhez menni ehhez a piros orru, borzasztó bérkocsishoz nemez csizmában . . . pfuj! És miért akarja a dada, hogy a szegény Pelégia férjhez menjen?

Amikor a vendég elment a konyhából,

 A városi gőzfürdő nyári uszodája megnyílt.

dijmentesen szolgáltatják ki, valamint a fürdő és nyaralóhelyeken és a turisták által látogatott helyeken lévő szállodákat, akik ott szállóvendégek befogadásával foglalkozni szoktak megfelelő mennyiségű cimbejelentő lapokkal látja el, s azokat a náluk megszállóknak az érkezésükkor és az elutazásukkor rendelkezésre bocsátják.

A cimbejelentő lapok használata által az igénybe vevők megkímélik magukat attól, hogy megérkezéseket, illetve elutazásukat, tehát a postai küldeményeknek hol történendő kézbesítését, vagy elutazásuk után érkező postai küldeményeik után küldésénél helyét a postahivatalnál személyesen avagy díjköteles levélben legyenek kénytelenek bejelenteni, hanem a kellően kitöltött cimbejelentő lapot valamely levélgyűjtőszekrénybe dobják, vagy közvetlenül a posta hivatalhoz juttatják.

A cimbejelentő lapok kitöltésére a szöveg kellő tájékoztatást nyújt.

A csomagok és pénzes levelek után küldése iránti rendelkezése a cimbejelentő lapok azonban csak az esetben használhatók, ha a címzett a megkeresett postahivatal előtt ismeretes vagy magát kellőleg igazolja.

Azonban cimbejelentő lappal csak a helyben, vagyis azon postahivatalnál lehet rendelkezni, melynek székhelyén vagy kézbesítési körében a rendelkező egyén tartózkodik.

A bejelentő lapot tehát más postahivatalra címezni, vagy mozgó és kalauzpostá levélgyűjtő szekrényébe

bedobni nem szabad, mert ezen rendelkezések nem vétetnek figyelembe.

H I R E K.

— **Kormánybiztosok.** A főgimnázium érettségi vizsgálatain a kormány képviselője Raffay Sándor theologiai tanár, a tanképesítővizsgálatokon pedig Tolnay Lajos a bpesti Erzsébet-nőiskola tanára lesz. Mindkét kormánybiztos személye nagyon megnyugtató az aggódó fiatalságra.

— **Esküvő.** Spiegel Hermann, a szarvasi izraelita hitközség rabbija a hó 8-án tartja Budapesten esküvőjét Wechsler Gizella kisasszonnyal.

— **Tíz éves találkozó.** Az 1899 | 900 tanévben Szarvason érettségizett ifjak július elején óhajtják megtartani a hagyományos tizéves találkozót; mint megbízható forrásból értesülünk, nagyobb szabásu hangversenyt is fognak rendezni. A találkozók között vannak a helybeliek közül pl. Dr. Sámuel Viktor fővárosi ügyvéd és Gyökössy Endre fogalmazó.

— **Vizsgálatok.** A tanítóképző IV.-ed éves növendékei május 28-án tettek le osztályvizsgájukat. A vizsgára jelentkező 20 növendék közül 16 sikerrel vizsgázott, 3 javítóvizsgálatra, 1 pedig osztályismétlésre utasított. Elszomorító állapotra vall ama hír is, hogy a képző III.-ik osztályának 3 növendéke súlyos kihágások miatt távozásra kényszerítettek. Nagyon

szükségessé tenné a tanári felügyelet és ellenőrzés fokozott szigorúságát ama körülmény, hogy gymnásiumi és képzői fiatalság túlságosan szabad viselkedésével s vakmerő tivornyáival a jóízű közönséget igen gyakran botránkoztatja. Az intézelemből való kizárások az ifjuságnak ezt a túlszabad viselkedését aligha korlátozzák.

— **Új közigazgatási gyakornokok.** Békésvármegye alispánja a belügyminisztertől nyert felhatalmazás alapján dr. Korniss Gézát díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki és a szolgáltatásra a békéscsabai járás főszolgabírája mellé osztotta be; tekintve, hogy Jantyik Mihály szolgabírának szabadság miatt dr. Kiss László békéscsabai közigazgatási gyakornok Gyomára lett kirendelve.

— **Évzáró vizsgálatok.** A szarvasi főgimnázium június 4-től kezdődőleg június hó 14-ig bezárólag tartja az évet záró osztályvizsgálatait. A tanévet ünnepélyesen záró ünnepély szombaton, június 18-án délelőtt 10 órakor a tornacsarnokban lesz.

— **Vizvezeték Szarvason.** Dr. Reismann Adolf és társai kérvényt adtak be az alispánhoz, hogy a Beliczey uton egy ártézi kut furását engedélyezze. Az ártézi kut vizét vizvezetési célokra és felhasználni kívánják. Az alispán a bemutatott tervek alapján az engedélyezési eljárás megindítás iránt intézkedett.

— **Elszámolás.** Az állami polgári és elemi leányiskola tanítótestülete által rendezett Mesedélután bevétele

Pelagiá bejött a szobába és elkezdett takarítani. A felindulás még el nem múlt. Arcza piros és mintegy rémült volt. Alig érintette a seprővel a padlót és minden szegletet ötször is végig söpört. Sokáig nem ment ki abból a szobából, ahol a mama ült. Őt úgy látszik, kizozta az egyedüllét és szeretne volna kibeszélni magát, megosztani valakivel bonyomásait, kiönteni a lelkét.

— Elment! bökte ki, látva, hogy a mama nem ereszkedik vele beszélgetésbe.

— Ő megy, úgy látszik, derék ember, mondta a mama, le nem véve a szemét a kilincsől. — Jözan életű, rendes ember.

— Biz Isten, asszonyom, nem megyek hozzá!

— Te meg ne bolondozzál, ne gyerekkedjél. Ez fontos lépés, jól meg kell gondolni, de így vaktában, nem kell kiabálni . . . Tetszik neked?

— Milyeneket gondol ki az asszony-ság! szégyenkezett Pelagia. — Olyat tetszik mondani, hogy . . . biz Isten . . .

— Inkább azt mondaná: nem tetszik! gondoltasmegában Grisa.

— De mégis milyen nagyravágyó vagy . . . Tetszik neked?

— De hisz ő, asszonyom, öreg! öreg! Hi-hi-hi!

— Mit nem gondolsz még ki! — támadt rá Pelagiára a másik szobából a dada.

— Még nincs negyvenéves. De minek neked fiatal ember? Az arcból, te bolond, nem lehet inni . . . Menj hozzá és annyi az egész!

— Biz Isten nem megyek hozzá! — kiáltotta Pelagia.

— Bolond vagy! Milyen kellene még neked? Más a lába elé borulna, te meg — nem megyek hozzá! Te folyton a postaszolgákkal és repetitorokkal kaczerkodnál! Grisához jár egy repetitor és ő kinözte rá a szemét. Jaj, a szemérmellen!

— Láttad te előbb ezt a Danilot? — kérdezte az asszonyság Pelagiát.

— Hol láttam volna? Ma láttam elő-

szür, Akszinya hozta elő valahonnan . . . az átkozott ürdögöt . . . És hol vette magát az én keserves fejemre?

Az ebédnél, amikor Pelagia tálalta az ételt, az ebédnél ülők mind a szemé közé néztek és a bérkocsissal bosszantották. Ő roppantul pirult és erőltetve vihogott.

— Ugy látszik, komoly dolog férjhez menni . . . gondolta magában Grisa . . . Borzasztóan komoly dolog!

Minden étel túl van sózva, a sületlen csirkékből szivárgott a vér és mindezek tetejében az ebéd alatt a Pelagia kezéből úgy leomlott a tányér és a kés, mint a meghibbant állványról, de senki sem mondott neki egy horkoló szót, mintha mindenki értette volna kedélyállapotát. Csak a papa dobta le egyszer haragosan az asztalkendőt és azt mondta a mamának:

— Mi okból adod te férjhez és háziasítod a cselédségedet? Mi közöd van neked ahhoz? Hadd menjenek férjhez, amint nekik tetszik!

Egy biztos megélhetésű üzlethez társat keresek 2000 kor.-val.

Cím a kiadóban.

192 korona 40 fillér volt, a kiadás 91 korona 10 fillér, így a tiszta jövedelem 101 korona 30 fillér. Felülfizettek; Bolza Géza gróf 4 k., Neumann Jenő 3 k., Holéczy Ida, Spiegel Ármin, Fetzler József 2—2 k., Holéczy Gizella 1 k. 40 fill., özv. Mikolay Jánosné 60 fillért. A t. felülfizetők ez úton is fogadják hálás köszönetét a rendezőségnek.

— **Államsegély.** A kormány a körösladányi tanonciskola részére 400 korona államsegélyt utalványozott ki.

— **Athelyezés.** Fodor Zoltán szarvasi pénzügyőri szemlést Mezőtelegdre helyezték át. Helyettesével Gulyácsi József szarvasi pénzügyőri fővigyázó lett megbízva.

— **Tűz.** Maginyecz Pál III. ker. 270 szám allatti tanyája e hó 29.-én és 30.-án közötti éjjel leégett. Odaégett sok takarmány is. A tűz oka a rossz nádas kémény.

— **Villám sújtotta.** Tragikus véget ért Balczó Mátyás 38 éves szarvasi munkás ember. E hó 28.-án este 7 órakor a siratói szőlőbe munkából menet villámsulytotta. A halál azonnal beállott.

— **Betöréses lopás.** Kondacs Györgynek a II. ker. 200 hsz. alatti lakására e hó 25.-én éjjel betörték és egy

szekrényből 614 korona készpénzt loptak el. Rendőrségünk Poljovka Pál 38 éves szarvasi lakos személyében kiderítette a tettest, kit átszolgáltatt az ügyészség fogházának.

— **Eb zárlat.** A járási főszolgabíró ur Szarvas község külhárában lévő ebekre 40 napi ebzárlatot rendelt el.

A **bőr pattanásai** és egyéb tisztatlanságai, melyek annyi ember arcát eleséltik, majdnem mindig a nehéz emésztés következményei. A ki gyomrát a **Ferencz József**-keserűvizel következetesen rendben tartja annak mindig egészséges és tiszta lesz az arcőre, mert ezen természeti gyógykincs tartalmazza a legtöbb tisztító sókat. Allandó használatra elegendő, ha két naponként reggelizés előtt körülbelül fél pohárral iszunk.

A szarvasi m. kir. áll. polg. leányiskola tanulmányi kirándulása.

Folytatása.

Délben visszatértünk a Hungáriába, hol Weinberger Fanni igazgatónk mindenre kiterjedő figyelme jó ebédet biztosított számunkra, amit jó étvágygal költöttünk el.

Délután a Stefánia hajón Abbáziába, Guarnero paradicsomkerületébe mentünk át. Alig tudott szemünk betelni a gyönyörű babérligetekkel, illatos virágokkal, szinte tisztelettel tekintettünk fel az 1396 m. magas Montemagiorera. De itt már nemcsak a természet ezer szépsége köti le figyelmünket, de az rengeteg ember, kik itt üdülnek vagy szórakoznak s a legújabb divat szerint öltözött sok hölgy után itélve az utóbbiak vannak itt nagy számmal.

A zöld babérligetek közt fekvő Guarnero kávéházban megozsonáltunk s egyuttal a pihenés ez idejét hasznalta fel társaságunk, hogy hozzátartozóinak, jó ismerőseinek levelező-lapokat írjon. Este 7 óráig sétáltunk a tengerparton, a gyönyörű parkban, amikor visszatértünk Fiuméba, hol megvacsoráztunk s mindenki a számára kijelölt szobába tért, hogy kipihenje magát. Azt hiszem, hogy legtöbbszörnek meg álmodban is a nap közben látott remek dolgok foglalkoztatták agyát.

Május 14-én reggel 6 órakor már talpon volt mindegyikünk, megreggeliztünk s 7 órakor indultunk a Tersattora, hová 504 lépcsőfokon jutunk fel. Növendékeink a fáradságos ut dacára is jókedvűen, vígan beszélgetve haladtak föl-felé, itt-ott pihenőt tartottunk már csak azért is, hogy élvezzük a remek kilátást s a lépten-nyomon elébünk bukkanó koldusoknak néhány fillért adjunk. Végre felértünk a Tersattorra, megtekintettük a híres Madonne del mare búcsújáró templomot. A hagyomány szerint 1291. május 10-én hajnalban a hegyen — a mai templom helyén — egy házat találtak. A néphit szerint e ház a Boldogságos szűz egykori

Ebéd után összegyűltek a konyhában a szomszédos szakácsnők és szobalányok és egész estig hallatszott a suttogás. Az Isten tudja, honnét szimatolták meg a szakácsnő férjhezmenetelét. Felébredve éjfél tájban, Grisa hallotta, amint a gyermekszobában, a függöny mögött, a daea és a szakácsnő suttogtak. A dada ráfelé beszélt, a szakácsnő meg hol zokogott, hol vihogott. Elaludva azután, Grisa látta álmában, amint egy ördög és egy koszorkány elragadták Pelagiát . . .

Másnap szünet állott be . . . A konyhai élet tovább folyt a maga módjára, mint ha a bérkocsis a világon sem lett volna. . . Csak nagy ritkán vett magára a dada új kendőt, szigorúan — ünnepélyes kifejezést öltött és elment valahová egy-két órára, bizonyosan megbeszélni a dolgot. Pelagia nem találkozott a bérkocsissal és ha felemelték előtte, felpattant és azt kiabálta:

— Átkozott legyen háromszor, ha gondolkodik rá! Pfuj!

Egy este a konyhába, hot a dada és a szakácsnő szorgalmasan szabtak valamit, be ment az asszony és azt mondta:

— Te férjhez mehatsz, természetesen hozzá, ez a te dolgod. de tudd meg, Pelagia, hogy ő nem lakik itt . . . Tudod, nem szeretem, ha valaki a konyhán ül . . . Vigyázz és gondold meg . . . Téged sem foglak éjszakára elengedni . . .

— Az Isten tudja, mit ki nem gondol az asszony! — kiáltott föl a szakácsnő.

Mit bosszant engem az as-zonyság azzal az emberrel? Veszne el! Belefogott a fejembe, hogy a . . .

De tekintve egy vasárnap reggel a konyhába, Grisa félholt lett a csodálkozástól. A konyha tömve volt néppel, Ott voltak a szakácsnők az egész udvarból, a kapus, két rendőr, egy altiszt, paszomántal, a kis Filyka . . . Ez a kis Filyka rendszeren a mosószoba körül lézeng és a kutyákkal játszik, most meg, meg volt mosdatva, ki volt fésülve és egy szent képet tartott a kezében aranyos ruhában. A konyha közepén ott állott Pelagia új csalánszövet-ruhában és virággal a fején. Mellette állott a bérkocsis. A fiatal pár piros, izzadt volt és erősen pislogott.

— Nos . . . úgy látsziu ideje . . . kezdte az altiszt, hosszú hallgatás után.

Pelagiának rángatózni kezdett az egész arcza és elbőgte magát . . . Az altiszt elvett az asztalról egy nagy kenyeret, odaállott a dada mellé és mondani kezdte az áldást. A bérkocsis odament az altiszthez, mélyen meghajtotta magát előtte és megcsókolta a kezét. Ugyanazt cselekedte Akszinya előtt is. Pelagia gépiesen követte a példáját és mély bókokat csapott Végül kinyílt a külső ajtó, a konyhába fehér füst tödült be, az egész közönség zajosan megindult a konyhából az udvarra.

— Szegény! Szegény! — gondolta magában Grisa, hallva a szakácsnő zokogását.

— Hová vitték? Miért nem lép közbe a papa meg a mama?

Az esketés után egész estig a mosószobában daloltak és táncoltak. Harmonika mellett. A mama az egész idő alatt mérgelődött, hogy a dada pálinkaszagu és hogy emiatt a lakodalom miatt nincs kinek elkészíteni a számovárt. Amikor Grisa aludni ment, Pelagia még nem jött vissza.

— Sir, a szegény, valahol a sötétben, gondolta magában. — A bérkocsis meg csitítgatja! pszt! pszt!

Másnap reggel a szakácsnő már a konyhában volt. Bejött egy perczre a bérkocsis. Megköszönte a mamának, és szigorúan ránézve Pelagiára, azt mondta:

— Kegyed meg, asszonyom, viselje gondját. Legyen neki apja és anyja helyett. És maga is, Sztepanovna Akszinya, ne hagyja el, nézzec utána, hogy minden rendben, tisztességesen . . . bolondságok nélkül legyen. És legyen szives, asszonyom, az ő fizetésébe öt rubelt adni. Új hámot kell venni.

Ismét egy kérdés Grisa előtt: élt magának Pelagia szabadon, kedvére, nem számolva be senkinek, és egyszerre csak sem egy, sem kettő, megjelenik egy idegen ember, aki jogot nyert valahol az ő magaviseléséhez és vagyonához. Grisé a keserűség fogta el. Neki roppant kedve jött vigasztalni az emberi önkénynek ezen, mint ő hitte, áldozatát. Kiválasztva a kamarában a legnagyobb almát, belopódzott a konyhába, becsusztatta az almát a Pelagia kezébe és sietve visszament.

lakóháza volt s Názáretből hozták ide az angyalok. Frangepán Miklós horvát bán templomot épített a szent ház fölé. A szent házat azonban már 1294. dec. 10-én átvitték az angyalok Loreto-ba, ahol az ma is nagy kegyelet tárgya. Tersattóban csak a ciprusfűre festett kép maradt, melyet Lukács evangelista készített Máriának. A Madonna del mare templomában épen mise volt s mi is hálás szívvel köszöntük meg a jó Istennek, hogy eddigi utunkban megsegített. Ezután megnéztük a gyönyörű freskokat, a felaggatott hajósképeket, koszorukat stb. A templom előtti téren árulják a sokféle tersattani emléket s ami kedves kis növénydeinket ugyancsak jó vásárlóknak bizonyultak.

Utunkat most már tovább folytattuk felfelé, a Frangepánok ősi várába, melyet II. Endre király 1223. évben adományozott a családnak Pompás növényzet veszi körül a várat, rozmarin bokrok között haladva a vár udvarára érünk, itt találjuk azt az emlékoszlopot, melyet a marengói csataterén Napoleon diadalának emlékére állították fel az olaszok, később azonban a kastély urai ide hozták. Vezetőnk most a sziklába vájt régi katonai börtönt mutatta meg, melynek falairól mindenütt csurog a víz. Itt látong a hatalmas karszthasadék, amihez különböző mesék fűződnek, állítólag Fiumeig vezet ez az út s ezen keresztül menekült a török elől az egyik Frangepán. A börtönben van elhelyezve a török időből származó régi ágyú is, felette pedig kápolna áll, melyet 120 év előtt az utolsó Frangepán építtetett.

A vár egyik tornyában, a hely mostani urának, a Negent groffi családnak egy kis régiség gyűjteménye van. A beeses oszlopfők, szobrok Minturnum római város astatásánál kerültek napfényre és I. Ferdinánd nápolyi király ajándékozta a családnak. Itt láttuk az 500 éves, hajdan a Frangepán család tulajdonát képező ágyat, asztalt, széket, magyar horvát és török zászlókat. A mohos lépcsőn tovább haladtunk s fölértünk a már romladozó hástyárn. Mesés látvány tárult elénk. Mögöttünk az öböl, az épületeiről és jó tengeri fürdőjéről nevezetes Susakkal. Balról Fiume teljes látóképe. Jobbról a horvát Karszt. Előttünk a nagy-szerű Fiumara szakadék. Alattunk pedig nagy mélységben a Reczina folyó rohan szikláról sziklára. A két magas part között meglátjuk a Zvir forrás zöldes vizét. A hegy alján látható az 1809-ben épült kényelmes Lujza út.

Alig tudunk megválni a fenséges látványtól, a regényes szépségű Frangepán vártól, oly mélységes benyomást gyakorol ez az emberre, hogy feledni soha nem tudja. Fájó szívvel bár, de búcsút vettünk a helytől s vezetőnk engedelmével egy-egy rozmarin ágat hoztunk magunkkal emlékül.

Felfelé kényelmes serpentin úton haladtunk Fiume felé, utunkban pár percig egy kis esőben is volt részünk, de edzett kis csapatunkat ez nem zavarta, talán még növekedte a jó kedvet.

Utunk most egyenesen a molóhoz vezetett, innen indultunk az „Isztria“ hajón Cirkvenicába. A majdnem 2 óráig tartó tengeri út látható örömmel töltötte el növénydeinket. Jobbról a szép Veglia szigete, balról

a vadregényes horvát tengerpart apró falvaival, felettünk a tiszta mosolygó kék ég, körülöttünk pedig a fénusóges tenger, sima azurkák felszínével. Megérkezve Cirkvenicába, már hosszú terített asztal várt bennünket, sőt udvarias vendéglősünk mindegyikünknek virággal is kedveskedett. A három fogásból álló ebédet jóízűen elfogyasztottuk. Mielőtt a fürdőhelynek megtekintésére indultunk volna ami kedves kis növénydeinket elárasztották az üzleteket, hogy otthon maradt szeretteiknek valami emléktárgyat vásároljanak innen is. Örömtől kipirult arccal mutogatták azután egymásnak s nekünk a sokféle apróságot, amihez aránylag elég olcsón jutottak. Természetesen a levelező lapoknak itt is nagy kelete volt, amelynek legnagyobb része a mi szépséges alföldünk fejé indult utnak.

(Folyt. köv.)

Hirdetmény.

Alulírott Szarvas község előljárósága a hasi kagymáz ellen való védekezés szempontjából ezennel közhirre teszi, hogy a Körös vizét sem ivásra, sem pedig a főzvények, vagy egyéb élelmi szerek tartására szolgáló használati tárgyak mosására ne használják, ugyancsak a házaknál lévő kut vize sem használható fel ivóvízül, sem pedig az edények mosására. A kut vize mindig csak forrást állapotban használható az edények mosására.

Oly háztól, ahol a hasi kagymáz betegséget az orvos megállapította a tejnek eladása és a piacon való elárúsítása tilos.

Felhívának egyidejűleg az összes háztulajdonosok, hogy a zár alatt nem lévő kutakat, valamint a pecegődröket haladéktalanul tisztíttassék ki.

Miután a községben már öt artézi kut van, felkéri az előjáróság a lakosságot, hogy viószükségeit az artézi kutakból szerezzék be, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a hasi kagymáz legtöbbször a fertőzött ivóvizből keletkezik.

Szarvas, 1910. évi június hó 2.

Kollár Lajos s. k. Kovács János s. k.
főjegyző. bíró.

Eladó ház.

I. ker. Csáky-utca 74 sz. ház szabad kézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal minden nap d. u. 2 órá-tól 3 óráig. A ház oly kedvező helyen van, hogy kereskedőknek, esetleg italmérőknek is igen alkalmas. 1—g

— Szarvason órák és ékszer-
rek legolcsóbban beszerezhetők ÖZV.
LESZICH KÁLMÁNNÉ órás és ék-
szerész üzletében (Réthy-féle ház)
a főgimnázium közelében. Nagy raktár
mindennemű órákban és ékszerekben.
Javitások pontosan és lelkiismeretesen
eszközöltetnek. 5—

Kiadó lakás.

A Beliczey-uton a Dérczy féle ház,
mely áll 6 szoba, fürdőszoba és mel-
lékhelyiségekből, haszonbérbe kiadó.
Értekezhetni Miron Lajossal. 2—2

FONTOS!!	
KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK FIGYELMÉBE	
<p>Igen finom nyomtatvány- papiros méter- mázsádként 24 koronáért la- púnk nyomdá- jában kapható</p>	
SÁMUEL ADOLF BELICZEY-UTCZA 9.	

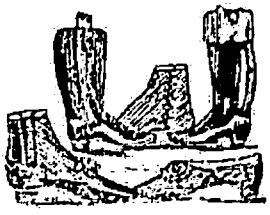
Fontos!!!

Felkërem mindazokat, akik az
üzletemből szóda-vizet vittek és az
üvegeket még nem hozták be, hogy
minnél előbb szolgáltatassák be, miután
a szóda-gyáramat a napokban át aka-
rom adni.

özv. Holéczy Gusztávné.

Czipész üzlet

Fiók Gyoma SZARVAS. Kondoros. Fiók

Hibás lábaknak a legipszelését elvállalom. Utána helyes czipők műizléssel készíttetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a legjobb anyagból műizléssel készített modern szabásu czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (új eljárás) különös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozem, miután a N. y Mált. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészeti technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam.

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfüzők minden színben, cipő sámfák nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbatét taragását eszközlöm, ugyszintén rendes talpbatétek, parafagyökér és remezből kaphatók.

Nagysád imádom Önt!

Jó meghallgatom és elhiszem ha vesz azokból az illatszerekből melyek LITAUSZKY PÁL fodrász üzletének kirakatában láthatók.

Használt szőlő karó

szabadkéztől

jútányos áron eladó.

— Cim a kiadóban. —

Eladó föld.

Özv. Boros Pálnének a Halásztelken mintegy 133 hold földje tanya-épülettel, továbbá egy szabadalmazott 15 soros Simlex sorvetőgépe mérítő kerekkel eladó. Venni szándékozók forduljanak

Biki Nagy Imre községi aljegyzőhöz.

Rendelés szerűen

készült

felöltők

40 koronától,

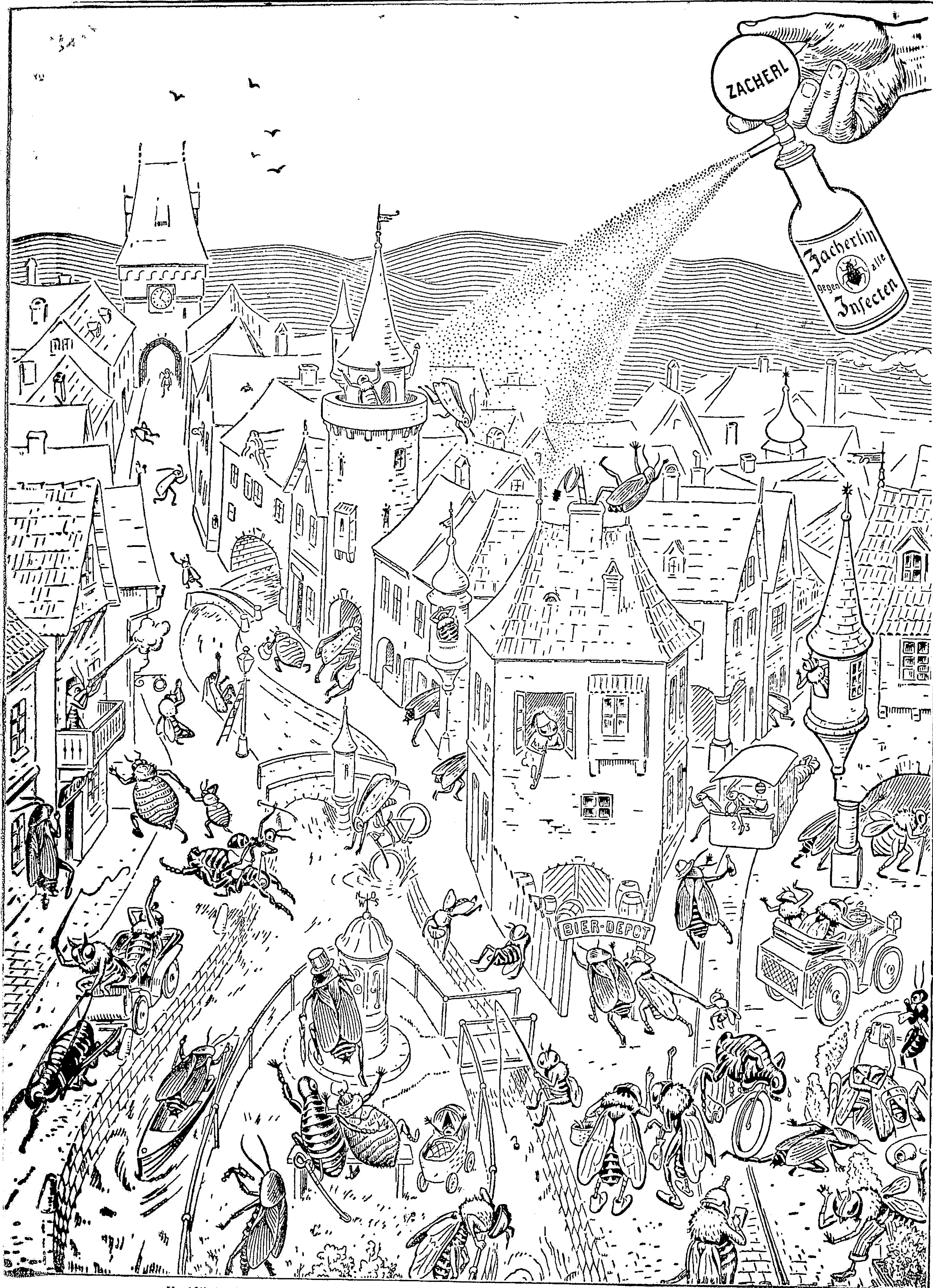
angol saccoöltönyök

50 koronától kezdve kaphatók

DEUTSCH F. KÁROLY

ÉS TÁRSA

Budapest, IV., Ferenciek-tere 2. szám.

Ha látok oh Zacherlin a szivem is dobban,
De nem segítek el, ha k. r. nek tokkan.
Tokban ami van, kezzente: en díb, de b;
Attól ugyan nem döglök, se férg se sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott a ki készít szézeser és czerszer.
S valahol lügg a Zacherlin plakét:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.

Sámuel Adolf könyvnyomdája, Szarvason.